

Obijj eo an Superintendent eo an Jikuul
<http://www.k12.wa.us/>

LIAISON AK RIJIBAÑ EO AN TOWN IN

COORDINATOR AK RILORLORJAKE
EO AN STATE EO
ÑAN KATAKIN AK JIKUUL ÑAN
RO EJELOK MWEIR

Melinda Dyer
Washington State Coordinator,
homeless@wa.k12.us 360-725-6505

Ta eo Kwōj Aikuj in Jelā bwe Kwōn Jibañ Ajiri eo nejum ilo Jikuul

Naan in Tele Jinen im Jemen,
Rilorlorjake ro, im Rikau ro

Elañe baamle eo am ej jokwe ilo juōn jikin iumwin jidik
ien ak ejabwe jikin jokwe eo ami kōnke ejako mweo
mōmi, ajiri eo nejuum emāroñ bōk jibañ iumwin jimwe
im māroñ ko an ajiri ñan jelālokjen ak jikin jikuul im
jerbal in jibañ ko.

KAKIEN EO ETAN MCKINNEY-VENTO ACT: MELELE KO MOKTATA

Elañe ejako mweo mōm im kwōj jokwe kiō ilo shelter, motel, wa, jikin camp, ak ilo trailer iumwin jidik ien; ilo tōrerein iaal; jokwe ibben baamle ko jet ak ro mōttam; ak ilo bar juōn jikin jokwe eban to bed ie ak juōn jikin ejabwe ñan jokwe ie, ajiri eo nejum emaroñ bok jibañ iumwin kien eo an federal naetan McKinney-Vento Act eo.

Iumwin Kakien eo etan McKinney-Vento Act, ajiri ro im rej bed ilo baamle ko ejelok jikin aer jokwe ewōr aer jimwe im māroñ in:

- ▶ Etal ñan jikuul, jekdoon ia rej jokwe ie ak joñan toon aer kar jokwe ijo.
- ▶ Bed im jikuul ilo jikuul eo ilo bukōn eo rej bed ie kiō ak jikuul eo aer jen jinoin, elañe wāwein eo in enaaj emmantata ñan er; jikuul eo aer jen jinoin ejjikuul eo ajiri eo ear bed ie ke ear wōr mōnak ej jikuul eo ear bed ie eliktata.
- ▶ Ebbōk ial in itotak ñan im jen jikuul eo an im ear baj jikuul wōt ie.
- ▶ Dreloñ ilo jikin jikuul ilo ien eo emōkajtata, jekdoon ñe ewōr pepa in jikuul ko rejako im ekkā an jikuul ko aikuj ñan kadreloñe ajiri ilo jikuul, einwōt pepa in lōtak, pepa in kamool jikin jokwe, pepa in jikuul jen kar jikuul eo an moktalok, ak pepa in wā ko(pepa in taktō).
- ▶ Dreloñ ilo jikuul, bed ilo kilaaj ko, im bōk kwōñaan ilo aolep makitkit ko an jikuul ilo anjikuul eo aini pepa ko an.
- ▶ Emāroñ dreloñe ejja burokraam ko im jerbal in jibañ ko aolep rijikuul ro jet remāroñ bar bed ie, ekoba ial in itoitak im jerbal in jibañ ko jet ikijen jikuul ak jelālokjen.
- ▶ Bed ilo jikuul ibben ajiri ro jet im rejjab ioon burablem in an ejelok jikin aer jokwe; jikuul eo eban kejenolok juōn rijikuul kinke ejelok jikin an jokwe.

JIKIN KABBOK JIBAÑ KO JET

JIKIN KABBOK JIBAÑ KO JET

- ▶ Douluul eo elap an Amedeka ñan Jelālokjen an Ajiri im Jodikdik ro Ejelok Jikin Aer Jokwe ak National Association for the Education of Homeless Children and Youth (NAEHCY): <http://naehcy.org/>
- ▶ Obijj eo elap an Amedeka ñan Jelalokjen an ro Ejelok Jikin Aer Jokwe ak National Center for Homeless Education (NCHE): <http://center.serve.org/nche/>
- ▶ Nōmba in talboon ñan kabbok jibañ ibben NAEHCY Higher Education: 855-446-2673 ak text "NAEHCY" ñan 335577 ak highered@naehcy.org
- ▶ Nōmba in talboon ñan kabbok jibañ ibben NCHE: 800-308-2145 ak homeless@serve.org
- ▶ Jikin Ebbōk Melele eo elap an Washington ak Washington Information Network 2-1-1: Kirlok 211 ak etalīan web site eo in kabbok jikin ebbōk jibañ ilo county ko <http://win211.org/>
- ▶ Būrokraam in Jibañ im Bōbrae ko ñan ro Ejelok Jikin Aer Jokwe iumwin Ra eo an Commerce ilo Washington State: <http://www.commerce.wa.gov/Programs/housing/Homeless/Pages/default.aspx>
- ▶ Obijj eo ej Bōbrae im Kejbārok Jodikdik ro ejelok jikin aer jokwe iumwinRa eo an Commerce ilo Washington State: <http://www.commerce.wa.gov/Programs/housing/Homeless/Pages/youth.aspx>

Ta eo imāroñ in kōmane ikijen jibañ ajiri eo neju ilo jikin jikuul?

- ▶ Lale bwe ajiri eo nejum en etal im jikuul aoleb raan im jāde ijen ilo an bojak im dedelok an mōñā in jibboñ.
- ▶ Bukōt juōn jikin emman ñan an ajiri eo nejum ekatak ie im kejenolok ien aoleb raan ñan jibañe kin katak ko an.
- ▶ Luukkun kejbārok ejmour eo an ajiri eo nejum im kwōn kamadmōd jorāān ko renaaj jidimkij aer walok.
- ▶ Kajjitōk ibben ajiri eo nejum ta ko ej katak ilo jikuul eo an; katakini bwe en kwalok kin wāwein kein ñan kwe. Elañe kwonaaj kwalok am itok limo kin katak ko an ajiri eo nejum, enaaj jelā ke jikuul eaurōk.
- ▶ Riit ñan ajiri eo nejum aoleb raan; ñan ajiri ritto, kejenolok jet ien ilo juōn raan ñan komiroairi eo nejum ñan riit ibben doon. Kenono kin ta ko komiro ear riiti.
- ▶ Nebar ajiri eo nejum kin tōbrak ko an, einwōt kureet ko remman ak bed ilo kumi in ikkure ko.
- ▶ Roñjake ta ko ajiri eo nejum ej kajjeoñ in jiroñ iok im kajjeoñ in kenono kin abañ ko ej iooni. Komāroñ in kenono kin abunōnō kein ibben rikaki eo ak rikabilōklōk eo an jikuul.
- ▶ Rejañ ajiri eo nejum bwe en bōk kwonaan ilo ikkure ko im kōjañjañ ko.

KAJJITŌK KO REMMAN REJ KÖMMAN RIRIIT RO REMMAN

Kajjitōk ibben ajiri ro kin ta ko rej riiti enaaj kömmman bwe ren jet ajiri ro rejelā lemnak

Ñan bwebwenato ko (Inoñ):

- ▶ Ta eo ear walok? Ta eo kwōj lemnak ke enaaj walok tokelik? Ta unin?
- ▶ Wōn eo im elap kenono kake ilo bwebwenato eo? Emman ke ibbam armij eo? Ta unin? Komāroñ ke kar kōmane men eo armij in ear kōmane? Elañe jaab, ta eo kwonaaj kar kōmane?
- ▶ Ewi wāwein an bwebwenato in jelet kwe? Ta eo ej kakemejej kwe kake?

Ñan melele ko raurōk (Men mol ko):

- ▶ Ta eo bwebwenato ak nuuj ak jepta eo ej kenono kake? Bōk elōñ melele joñan wōt am māroñ.
- ▶ Ta eo rijeje eo ej kajjeoñ kemeleleiki?
- ▶ Tu ia eo elab an kaitoktok limo ak kabwilōñlōñ ñan kwe?
- ▶ Etke kwōj lemnak ke melele kein elab aer aurōk? Ewi wāwein an naaj jibañ kwe? Wōn ro jet remāroñ bōk jibañ jen men in?

KAJJITŌK KO EKKĀ AD DROÑ

Elañe inaaj emakit, iaikuj ke likit wōt ajiri eo neju ilo jikuul eo ear baj jikuul wōt ie ke ak kōmakit ajiri eo neju ñan jikuul eo ilo town eo kimejjokwe ie kiō?

Emakit jen juōn jikuul ñan bar juōn jikuul emāroñ kōmman an ajiri lukkun inebata. Rej aikuj etal jen ro mōttaer im rikaki ro rejela kajjeir im kajjeoñ jelā kajeen ajiri ro mōttaer, rikaki, im kilaaj kāāl ko aer. Kin wōt wāwein in, ekkā an emmantata ñe ajiri eo nejum ej bed wōt ilo jikuul eo an (jikuul eo an jen jinoin), jekdoon ñe kwōnaaj emakit ñan bar juōn jikin.

Jet kein kajjitōk bwe kwōn lemnak kaki ilo ien eo kwōj bebe im lale elañe ajiri eo nejum ej aikuj bed wōt ilo ejja jikuul eo ke ak emakit ñan jikuul kāāl eo ilo ijo kom ej jokwe ie:

- ▶ Jete an ajiri eo nejum yiō?
- ▶ Ewi aetakan ami naaj jokwe ilo jikin in kom ej jokwe ie kiō? Kom ej lemnak ke in bar rool lok ñan ijo ebaake jikuul eo kar jinoin ke ak kwōj lemnak in ke jokwe wōt turin ijōne kom ej jokwe ie kiō?
- ▶ Ajiri eo nejum ekōnaan wōt ke bed ilo jikuul eo ear jikuul ie jen jinoin? Juōn ajiri erittolok jidik im elukkun mootlok an ibben jikuul eo an jen jinoin im/ak ej bojak in kaduwōjlok emāroñ ben ñan an ukôte jikin jikuul eo an.
- ▶ Ewi joñan an ajiri eo nejum kijoroor ak inebata kinke kom ear aikuj kar emakit? Ukōt jikin jikuul eo enaaj ke juōn men eo elukkun lab an bōk ien im lab jerbal ñan kwe?
- ▶ Ilo an naaj oktak jikin jikuul enaaj ke kōmman bwe en jab tōbrak katak ko an ajiri eo ilo jikuul im kōmman bwe en ñana kureet ko an?
- ▶ Emman ke ien in ñan an ajiri eo ukōt jikin an jikuul, einwōt jemlokin jemejta eo ak jemlokin jikuul yiō eo, elikin teej eo, ak elikin makitkit ko elab an aurōk ñan ajiri eo nejum?
- ▶ Jete awa in an ajiri eo nejum etal ñan im roltok jen jikin jikuul eo an jinoin? Juōn ial eo eaitok emāroñ kōmman an ajiri eo eñtaan kin katak ko an ilo jikuul.
- ▶ Elōñ ke kenono kin wāwein kejbārok ko ilo am ekāleel jikin jikuul eo ajiri eo nejum enaaj bed ie?

Ta enaaj walok elañe komro jikuul eo jab errā kin ia eo ajiri eo neju en jikuul ie?

Elañe kwōjjab errā ibben jikuul eo, bukōn in jikuul eo ej aikuj in kenaanik kwe ilo jeje kin ta unin an lemnak ke ajiri eo nejum en etal ñan jikuul eo eoktak jen jikuul eo kwōkōnaan. Bukōn eo ej aikuj in kenaanik kwe ilo jeje ewi wāwein am kōmman am jumae kālet eo aer. Ajiri eo nejum ej māroñ wōt in dreloñe, jāde, im bōk kwōnaan ilo jikuul eo kwōj kōnaan ñane ilo tōre in rej kamadmōde oktak in lemnak in kotaamiro jikuul eo.

Wōn eo imāroñ in kirlok in bōk jibañ ikijen jelālokjen eo an ajiri eo neju?

- ▶ Aoleb jikuul ewōr aer **rijibañ** ro ikijen katakin ak jikuul ñan ro ejelok **mweir**. Armij eo emāroñ jibañ kwe ikijen kālet jikuul ta emman ñan ajiri eo nejum im emāroñ kenono ibben jikuul eo ilo etam. Rijibañ eo enaaj jibañ ajiri eo nejum bōk kein jikuul ko, jerbal in jibañ ko jet, im mōñā ilo jikuul ilo ejelok wōnāān; kōmman ial in itotak ko jen im ñan jikuul eo an jinojn; im jibañ kwe ikijen makitkit in ikkure ko ilo jukjuk in bed eo.
- ▶ Elañe kwonaaj kadreloñe ajiri eo nejum ilo jikuul eo ekāäl, kwōj aikuj in kajjitōk bwe kwōn kenono ibben **rikaki eo(ro)**. Kwōj aikuj in kajjitōk in kenono ibben rikaki eo(ro) an ajiri eo nejum aoleb ien kin ta ko ej kōmane. Jelā kajeen juōn iaan rikaki ro an ajiri eo nejumñān am kajjitōk ibben kin katak ko an ajiri eo ilo jikuul im bwe kwōn lelok melele ko ñan e im renaaj jibañ ilo anajiri eo nejum katak.
- ▶ **Rikabilöklök eo an jikuul** emāroñ in jibañ ajiri eo nejum ikijen wāwein an jerbale oktak im men ko renej kāäl im ben ñan e. Aje melele ko ibben armij in kin wāwein an ajiri eo makitkit imweo ak men ko ej ioone ko im remāroñ jeletkatak ko an ilo jikuul.
- ▶ Armij ro jet kwōj aikuj jelā kajeeir rej burinjibōl an jikuul eo,, rijerbal ro rej bōk eddo in jāde ñan jikuul, rikattör baj ro, ro rej lorlorjake jerbal in jibañ ko ilo jikuul eo, im **nōj** eo an jikuul.
- ▶ Aoleb jikuul im rijerbal ro an remāroñ jibañ bwe ajiri eo nejum en māroñ bōk aoleb jerbal in jibañ ko ej aikuji bwe en emman an katak ilo jikuul. Kwōj juōn eo eaurōk ilo wōnmaanlok in katak eo anajiri eo nejum im kwōj aikuj in jerbal einwōt juōn kumi ibben jikuul eo im bukōn in jikuul eo

Kain kajjitōk rōt ij aikuj in kajjitōk ikijen makitkit kein iumwin McKinney-Vento?

- ▶ Wōn eo ej bōk eddo in katakin ak jikuul ñan ro ejelok mweir? Ewi wāwein ad tōbare?
- ▶ Kain ial in itotak rōt ekkar ñan ajiri eo neju bwe en bed wōt ilo jikuul eo (jikuul eo jinojn)?
- ▶ Elañe ajiri eo neju enaaj oktak jikin an jikuul, wōn emāroñ jibañ bwe ajri eo en māroñ in ukōt an jikuul im kōtōbrak pepa ko an?
- ▶ Ewi wāwein an ajirieo neju bōk mōñā jen jikuul ilo ejelok wōnāān?
- ▶ Ewi wāwein an ajiri eo neju māroñ bōk menin jibañ ko jet ilo jikuul eo?
- ▶ Wōn eo emāroñ in jibañ ajiri eo neju im ewor an utamwe? Ewi wāwein an jibañ kein māroñ in mōkaj aer itok im māroñ buki?
- ▶ Kain jibañ rōt ikijen jelālokjen ko ñan ajiri eo neju, einwōt Title I burokraam ko ak katak ko elikin awa in jikuul ko?
- ▶ Kain burokraam rōt emāroñ jibañ ajiri eo neju kin kapeel ko an im bwe en māroñ bōk jibañ ko kin wāwein in?
- ▶ Elōñ ke ikkure, al im kajañjañ ko, ak makitkit ko ñan ajiri eo neju emaron bōk kwonaan ie?
- ▶ Ewi wāwein an ajiri eo neju māroñ ilok ñan kilaaj field trip ko ak bōk kwonaan ilo makitkit ko an jikuul elañe ijjab māroñ kōllā wōnāān?
- ▶ Elōñ ke burokraam ñan prijikuul ro ñan ajiri ro dredik neju?

